

Todennäköisyytlaskennan peruskurssi

Harjoitus 6, syksy 2009

1. Ilmoita satunnaismuuttujan X jakauma seuraavissa tapauksissa.
  - a) X on viiallisten tuotteiden lukumäärä laatikossa, johon on pakattu 48 tuotetta. Oletamme, että kullakin tuotteella on toisistaan riippumatta todennäköisyys 0,05 olla viiallinen.
  - b) X on ässien lukumäärä vedettäessä 13 korttia korttipakasta ilman takaisinpanoa.
  - c) X on tietyssä lokerossa olevien pallojen lukumäärä, kun meillä on n palloa ja k lokeroa ja kukin pallo pannaan satunnaisesti valittuun lokeroon.
  - d) X on turhien kertojen lukumäärä toistuvassa kahden nopan heitossa ennen ensimmäisen kuutosparin esiintymistä.
  - e) X on värisokeiden lukumäärä 10 hengen otoksessa takaisinpanolla 100 hengen populaatiossa, jossa on kolme värisokeata.
2. Laske todennäköisyys, että X on parillinen, jos
  - a) $X \sim \text{Geom}(p)$
  - b) $X \sim \text{Bin}(n, p)$
  - c) $X \sim \text{Poisson}(\lambda)$
3. Lanttia heitetään kunnes sekä kruunu, että klaava ovat esiintyneet ainakin kaksi kertaa. Olkoon X sen kerran järjestysluku, jolla peli päättyy. Johda satunnaismuuttujan X pistetodennäköisyys- ja kertymäfunktiot ja määrää pienin arvo n , jolla $P\{X \leq n\} > 0,9$.
4. Viesti koostuu sadasta merkistä (joko 0 tai 1), joista jokainen merkki voi tiedonsiirtovaiheessa vaihtua (nollasta ykköseksi tai päinvastoin) todennäköisyydellä $p = 0,001$ muista merkeistä riippumatta. Millä todennäköisyydellä viesti on alkuperäisessä muodossaan kymmenen tiedonsiirtovaiheen jälkeen?
5. Tikkataulu muodostuu samankeskisistä r -, $2r$ -, ..., $9r$ - ja $10r$ -keskisistä ympyröistä, missä $r > 0$ on vakio. Näistä muodostuva uloin rengas antaa yhden pisteen, seuraava 2 jne. Keskellä oleva ympyrä antaa 10 pistettä. Oletamme, että tauluun heitettäessä osa-alueen todennäköisyys on verrannollinen sen pinta-alaan. Määritä yhdellä tauluun osuvalla tikalla saatavan pisteluvun odotusarvo.